

Psychologisch & Pedagogisch Consult

Kindermishandeling

In 2013 werden **10.017** kinderen minstens één keer aangemeld bij de vertrouwenscentra kindermishandeling (VK) (Kind en Gezin, 2013). Met de VK's wordt voor uiteenlopende zaken contact opgenomen. Het kan gaan over concrete situaties van kindermishandeling: seksueel geweld, fysieke mishandeling of verwaarlozing, emotionele mishandeling of verwaarlozing. Nog andere contactopnames blijken te gaan over onduidelijke problematieken.

Uit onderzoek uit 2010 blijkt dat jaarlijks ruim **118.000** kinderen en jongeren van 0 tot 18 jaar in Nederland (ruim 3%) blootgesteld worden aan kindermishandeling (Eimers Ditty, 2012). Ziekenhuizen, medische kleuterdagverblijven en instellingen voor jeugdpsychiatrie registreren, vaker dan vroeger, bij hoeveel behandelde kinderen sprake is van kindermishandeling. Vergelijk de 11 miljoen inwoners in België met de 17 miljoen in Nederland. Mits extrapolatie zouden we in België moeten uitkomen op circa 80.000 kinderen die jaarlijks het slachtoffer zijn van kindermishandeling!

In 2004 was gezondheidseconoom Willem Jan Meerding, senior adviseur bij de Raad voor de Volksgezondheid en Zorg, de eerste die zich in Nederland waagde aan een berekening van de kosten van kindermishandeling.

Enkele jaren daarvoor had de Amerikaanse wetenschapster Suzette Fromm Reed al een schatting gemaakt van wat kindermishandeling de Amerikaanse samenleving kostte: **94 miljard dollar per jaar**.

Meerding kwam voor Nederland uit op **minimaal 965 miljoen euro per jaar**. Het ging om een uiterst voorzichtige schatting. In zijn onderzoek liet hij een belangrijke kostenpost buiten beschouwing: inkomstenderving als gevolg van kindermishandeling.

Over welke kosten hebben we het eigenlijk? Allereerst gaat het over directe kosten als gevolg van kindermishandeling. Daaronder vallen bijvoorbeeld medische zorgen en hulpverlening aan mishandelde kinderen: ziekenhuisopnames en medische hulp vanwege gebroken botten, hersenletsel, doofheid, oogbeschadigingen, enzovoort. Ook psychische hulp hoort erbij.

Het is bekend dat mishandelde kinderen vaker posttraumatische stress, stemmings- en angststoornissen en gedragsproblemen hebben. In de puberteit hebben ze ook nog een verhoogd risico op verslaving aan tabak, alcohol en drugs.

Een tweede kostenprijs is de opvang van mishandelde kinderen in medische kleuterdagverblijven, jeugdhulpverlening en instellingen voor kinder- en jeugdpsychiatrie.

Bijna 35% van de kinderen in deze instellingen is slachtoffer van kindermishandeling, blijkt uit onderzoek (Eimers Ditty, 2012).

We kunnen hier ook nog de kosten voor het opsporen en bestrijden van kindermishandeling bij optellen.

Psychologisch & Pedagogisch Consult

Naast de directe kosten zijn er ook de indirecte kosten die te maken hebben met het minder goed functioneren van mishandelde kinderen. Ze hebben vaker concentratie- en leerproblemen. Ongeveer een kwart van de mishandelde kinderen heeft speciaal onderwijs nodig. Ook belanden ze vaker in de criminaliteit en vallen ze vaker uit op school. Dan hebben we alleen nog maar de kosten op korte en middellange termijn besproken. Terwijl het steeds duidelijker wordt dat kinderen die in hun jeugd zijn mishandeld, ook als volwassenen allerlei problemen ondervinden, die de samenleving geld kost (Eimers Ditty, 2012).

De Adverse Childhood Experiences (ACE) - negatieve jeugdervaringen - studie is één van de grootste onderzoeken ooit uitgevoerd over de relatie tussen traumatische ervaringen in de kinderjaren en gezondheid en welzijn van volwassenen. De studie is een samenwerkingsverband tussen de Centers for Disease Control and Prevention in Atlanta en Kaiser Permanente in San Diego, onder leiding van Dr. Vincent Felitti.

Meer dan 17.000 deelnemers die een lichamelijk onderzoek ondergingen, koos ervoor om gedetailleerde informatie te verstrekken over hun kindertijd-ervaringen inzake mishandeling, verwaarlozing en familiale dysfunctie. Meer dan 50 wetenschappelijke artikelen zijn hieromtrent intussen gepubliceerd. De studies tonen aan dat een trauma tijdens de kindertijd tot negatieve ervaringen gedurende het hele leven van het kind leidt waaronder alcoholisme, drugsmisbruik, depressie, zelfmoordpogingen, hart- en vaatziekten, kanker, chronische longziekte. Een jeugdtrauma is ook in verband gebracht met vroegtijdige veroudering, cognitieve tekorten, verslechtering van het immuunsysteem. Verder onderzoek heeft aangetoond dat emotioneel misbruik leidt tot een verhoogd risico op het ontwikkelen van psychische stoornissen, waaronder schizofrenie.

Gelukkig krijgen de onderzoeksresultaten steeds meer serieuze aandacht. Dat komt mede doordat recent hersenonderzoek aantoont dat omgevingsfactoren als kindermishandeling het DNA (belang immuunsysteem) van kinderen kan veranderen (epigenetische modificatie) (Eimers Ditty, 2012).

Het is duidelijk dat volwassenen met een verleden van mishandeling een groter beroep op de gezondheidszorg doen. Voorts is er de verminderde economische activiteit als gevolg van kindermishandeling. Mishandelde kinderen hebben als adolescent een lager IQ en hun leesvaardigheid is slechter, vergeleken met niet mishandelde kinderen met dezelfde sociale achtergrond. Gemiddeld volgen mishandelde kinderen één jaar minder onderwijs. Dat zal zeker gevolgen hebben op hun latere economische activiteit. (Eimers Ditty, 2012).

Uit de Amerikaanse schatting van 2012, gebaseerd op een grote hoeveelheid nieuwe bronnen, bedraagt de kostprijs van kindermishandeling **124 miljard dollar per jaar** voor de Verenigde Staten. Het klakkeloos overnemen van die cijfers is niet doenbaar. Toch is het aannemelijk dat de kostenraming voor Nederland hoger zal uitkomen dan die van Meerdering. Naast het leed dat kindermishandeling bij de slachtoffers aanricht, kost het de maatschappij een fortuin.

Stefaan Boel
klinisch psycholoog - psychotherapeut P&P Consult
dr. in de criminologie (i.o.)

Psychologisch & Pedagogisch Consult

NIEUWE AFDELING VAN P&P CONSULT

CENTRUM VOOR PSYCHODIAGNOSTIEK EN KINDERPSYCHOTHERAPIE

EXPERTISECENTRUM KINDERMISHANDELING EN SEKSUEEL MISBRUIK

(+ kinderdepressie, zelfverminking en zelfmoordgedachten)

Hanegraefstraat 18 - 2050 Antwerpen Linkeroever
stefaan@psycon.be - 0477/782515

